

NORGES HØYESTERETT

Den 5. juli 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Utgård, Normann og Noer i

HR-2013-01452-U, (sak nr. 2013/1014), straffesak, anke over dom:

A (advokat Audun Lillestølen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke i bedragerisak hvor domfelte ble frifunnet av tingretten.
- (2) A ble ved tiltalebeslutning av 16. november 2011 tiltalt for fem tilfeller av grovt bedrageri, jf. straffeloven § 270 første ledd nr. 1, jf. annet ledd, jf. § 271.
- (3) Fredrikstad tingrett avsa 23. mars 2012 dom der A ble frifunnet.
- (4) Påtalemyndigheten anket bevisvurderingen under skyldspørsmålet til Borgarting lagmannsrett, som 15. mars 2013 avsa dom med slik slutning:
  1. A, født 22. april 1981, dømmes for overtredelse av straffeloven § 270 første ledd nr 1, jf andre ledd, jf § 271, sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til fengsel i 2 – to – år og 6 – seks – måneder. I straffen fragår 3 – tre – dager for utholdt varetekt.
  2. A betaler innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom erstatning til DNB Bank ASA med 842 776 – åttehundreogførtitotusenstyvehundreogsyttiseks 00/100 – kroner, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer, jf tiltalens post c).
  3. A betaler innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne dom erstatning til DNB Bank ASA med 1 759 436 – enmillionsyvehundreogfemtinitusenfirehundreogtrettiseks 00/100 –

kroner, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer, jf tiltalens post d).

4. Saksomkostninger idømmes ikke."

- (5) A har anket dommen til Høyesterett. Dommen gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet, saksbehandlingen og straffutmålingen. Det kreves også ny behandling av de sivile krav.
- (6) Påtalemyndigheten har tatt til motmæle og påstått anken forkastet.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (8) A ble frifunnet i tingretten, men dømt i lagmannsretten. Hans anke over straffedommen kan da bare nektes fremmet dersom ankeutvalget finner det klart at anken ikke kan føre fram, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd. Avgjørelsen skal begrunnes, jf. § 323 annet ledd.
- (9) Tiltalen mot A gikk ut på at han forledet DnB Nor Bank ASA til å utbetale lån til kjøpere av fem leiligheter hvor han var selger. Bedrageriene skjedde ved at banken fikk presentert falske opplysninger om kjøpernes økonomiske situasjon, slik at den fremsto bedre enn den var, og dessuten kjøpekontrakter som ikke viste reell kjøpesum. Kjøpesummene var forhøyet slik at lånene fra banken tilsynelatende dekket 90 % av kjøpesummen, mens de i realiteten dekket 100 %. Saken er i lagmannsretten beskrevet som del av et større sakskompleks; den såkalte "banksvindelsaken".
- (10) As anke over saksbehandlingen er blant annet begrunnet med at det ikke går fram av domsgrunnene om han var hovedmann eller medvirker, og hvilken rolle han hadde i forhold til de øvrige involverte og hva som skulle være hans motiv.
- (11) Det følger av straffeprosessloven § 40 femte ledd at domsgrunnene i meddomsrettssaker skal angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering. Dette innebærer imidlertid ikke et krav om at alle forhold som har vært fremme i saken blir kommentert, jf. Rt. 2010 side 463 avsnitt 14.
- (12) Det går fram av dommen at lagmannsretten fant bevist at de falske dokumentene var avgjørende for at banken innvilget lånene. I følge dommen hadde A undertegnet alle kjøpekontraktene, og han var klar over at kjøpesummen i kontraktene var feil. Lagmannsretten konkluderer med at A medvirket til bedrageriene ved sin befatning med de forhøyede beløpene i kjøpekontraktene, ved innhenting og videresending av den uriktige lønnsdokumentasjon med videre fra kjøperne og ved medvirkning ved kjøpernes undertegning av dokumenter. Han hadde også to ganger innbetalt beløp som skulle gi inntrykk av at kjøperne hadde tilstrekkelig egenkapital, og i de tre andre sakene gitt uriktige bekreftelser til eiendomsmeglerne om at egenkapitalen var innbetalt.
- (13) Lagmannsretten konkluderer drøftelsen av kravet til subjektiv skyld slik:

"Lagmannsretten finner etter en samlet vurdering bevist utenfor rimelig tvil at tiltalte hadde kunnskap om at det overfor banken, i tillegg til kontraktene med uriktige kjøpesummer for eiendommene, ville bli benyttet falsk eller forfalsket dokumentasjon vedrørende lånesøkernes økonomiske stilling, med det formål å forlede banken til å innvilge og utbetale lånene. Han forsto på denne bakgrunn også at banken ble utsatt for en reell tapsfare, og han har dermed ved samtlige tilfeller handlet med nødvendig forsett.

Lagmannsretten finner også bevist at tiltalte ved samtlige tilfeller har handlet i uberettiget vinnings hensikt. Utbetalingene av lånebeløpene fra banken representerte en uberettiget vinning i

lovens forstand for lånsøkerne. Dette var åpenbart et grunnleggende motiv for forledelsen av banken, og det er tilstrekkelig at hensikten omfatter uberettiget vinning for 'andre'. Imidlertid omfattet motivet også at låneprovenyet skulle tilfalle tiltalte som oppgjør for eiendommene, og det foreligger således i relasjon til banken også uberettiget vinning for tiltalte selv."

- (14) Den begrunnelse lagmannsretten har gitt, viser hvilket saksforhold som er funnet bevist og hovedpunktene i bevisvurderingen. Det er ikke noe krav om at retten skal redegjøre for hvorfor man fraviker tingrettens syn, så lenge lagmannsretten gir en tilfredsstillende begrunnelse for sin egen konklusjon. Det kan heller ikke kreves at As rolle i sakskomplekset utpenses mer enn det som går fram av lagmannsrettens dom. Ankeutvalget finner det klart at anken over saksbehandlingen ikke vil føre fram, og at anken ikke bør fremmes.
- (15) Domfelte har videre anket over lovanvendelsen, og anført at en av de ansatte i banken skal ha kjent til de reelle forhold og at kravet om å "fremkalle, styrke eller utnytte en villfarelse" etter § 270 ikke er oppfylt. Dommen bygger på at de ansatte i banken som hadde bevilgningsfullmakt ikke kjente til forholdene, og at det var disse som ble villedet. Heller ikke på dette punkt kan anken føre fram.
- (16) Anken omfatter også lagmannsrettens utmåling av straffen til fengsel i to år og seks måneder. Det dreier seg om fem ulike forhold, og straffeloven § 62 får anvendelse. Lagmannsretten tar utgangspunkt i at det urettmessig utbetalte beløpet var i underkant av åtte millioner kroner, men at banken hadde realsikkerhet som gjorde at det reelle tapspotensialet var lavere enn lånebeløpet.
- (17) Tre av boligkjøperne har klart å betjene gjelden, og for disse posters del er det snakk om fare for tap for banken. Om betydningen av at det dreier seg om tapsrisiko og ikke tap, vises til Rt. 2013 side 741 avsnitt 10 og 11. De to andre boligkjøperne misligholdt lånene, og påførte banken et tap på ca. 2,6 millioner kroner. Samlet lånebeløp for disses del var ca. 3,7 millioner kroner.
- (18) Lagmannsretten har ved den konkrete straffutmålingen vist til at det dreier seg om bedragerier utført på en profesjonell måte og med forfalskede dokumenter. Tatt i betraktning at saken var del av et større sakskompleks som var komplisert å etterforske, fant lagmannsretten ikke grunn til å legge særlig vekt på tidsforløpet. Etter ankeutvalgets syn – og under henvisning til straffutmålingen i Rt. 2013 side 741 – kan anken over straffutmålingen klart ikke føre fram, jf. straffeprosessloven § 344.
- (19) Når anken over straffekravet nektes fremmet, skal det ikke tas stilling til begjæringen om ny behandling av det sivile kravet, jf. forutsetningsvis straffeprosessloven § 434 sjuende ledd.
- (20) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken over straffekravet nektes fremmet.

Kristin Normann
(sign.)

Karl Arne Utgård
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: